

Atvikalýsing

Hinn 23 júní 2000 fór hópur manna á vegum Sportkafarafélags Íslands til Eyjafjarðar til æfingar í köfun. Hópurinn mætti í Ólafsfirði að morgni laugardagsins 24. júní og var farið út á tveimur bátum. Átta kafarar í öðrum bátnum gerðu sig klára til köfunar og aðstoðarmaður annaðist skráningu manna og ástandi búnaðar og tíma. Eftir að þeir fyrstu fóru í sjóinn og þar til þeir síðustu fóru út í og köfuðu liðu um fjórar mínútur.

Til stóð að kafa niður að strýtu sem þar er og kafa niður undir 20 metra dýpi. Eftir að einn kafaranna var kominn niður að toppi strýttunnar synti hann í hringi í kringum hana. Hann fann ekkert athugasvert við ferð sína umhverfis strýttuna fyrr en hann var kominn niður á fast (hafsbötn) 12 mínútum síðar er hann hugaði að tímatöku- og dýpismæli er sýndi 70 metra dýpi. Maðurinn hóf þegar í stað að koma sér upp á yfirborðið og fór hratt upp. Var hann orðinn loftlítil þegar upp á yfirborðið var komið. Fékk hann annan loftkút og stjórnandi köfunarinnar fór með honum niður á 5 - 6,5 metra dýpi þar sem þeir dvöldust í um 11 mínútur áður en þeir komu upp aftur en síðan var farið með manninn í land og hann fluttur á sjúkrahús á Akureyri en síðan í Reykjavík þar sem honum var komið í afþrýstiklefa.

Við rannsókn kom fram

- að tímatöku- og dýpismælir er fylgdi köfunardragtinni, sem maðurinn klæddist, var sendur til Englands til aflestrar og rannsókna. Fram kom við þá rannsókn að kafarinn fór fyrst niður á 51,5 metra dýpi á 4 mínútum. Hann grynkaði þá á sér og fór upp á 40 metra dýpi á 2,5 mínútum. Síðan fer hann niður á 70,5 metra dýpi á 5,5 mínútum eða niður á hafsbötn. Þá hefst hröð uppstigning sem tók 2,5 mínútur;
- að toppurinn á strýttunni sem skoða átti í umræddri köfun er á 12 metra dýpi;
- að ekki var neinn tiltekinn köfunarformaður uppi þegar umræddur hópur kafaði;
- að sumir úr hópi þeirra (8-15) sem köfuðu í umrætt sinn höfðu neytt áfengis kvöldið áður m.a. sá sem í óhappinu lenti;
- að um var að ræða ferð til æfingarköfunar hjá sportkafarfélagi.

Nefndarálit

Nefndin telur að orsök umrædds atviks sé reynsluleysi kafarans þótt hann sé talinn hafa að baki 20-25 kafanir frá því í ágúst 1999. Kafarinn missir samband við köfunarfélaga og við það að fara dýpra en fyrirhugað var verður hann fyrir skynjunartruflun (djúphafsgleði) sem kafarar geta orðið fyrir við aukinn þrýsting. Leiddi það til þess að hann áttaði sig ekki á stöðu sinni fyrr en hann var kominn niður undir hafsbötn á um 70 metra dýpi. Kafarinn slapp að mestu við alvarlegar afleiðingar af slíkri djúpköfun. Nefndin varar sérstaklega við því að kafarar reyni slíkar djúpkafanir þótt betur hafi farið en búast mátti við í þessu tilviki. Aðgæsluleysi kafarans við að fylgjast ekki með þeim búnaði er hann var með, tímatöku- og dýpismælir, svo og að vera ekki í samfloti við köfunarfélaga hefði getað leitt til mun alvarlegri afleiðinga en raun varð á.

Varað er sérstaklega við notkun áfengis fyrir köfun þar sem áfengi í blóði kafara geti magnað upp svonefnda djúphafsgleði sem sé ekki ólík áhrifum áfengis á skynjun mannsins. Nefndin vísar til ályktunar máls 06700 um lög og reglur er varða köfun.